

Inv. A.46.044

PAGINI ALESE

SERIE NOUĂ

No. 17

Inv. 17169

VASILE ALECSANDRI

POEZII LIRICE

DOINE - LĂCRIMIOARE - MĂRGĂRITĂRELE

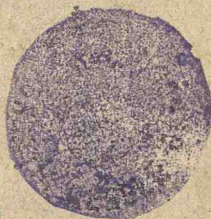
EDIȚIE ÎNGRIJITĂ

DE

ION PILLAT

22817

8325597

EDITURA „CARTEA ROMÂNEASCĂ”, BUCUREȘTI

9049—936

1947

1956

CONTROL 1953

1961

D

BIBLIOTECA CENTRALĂ UNIVERSITARĂ
BUCUREȘTI
COTA 17169

B.C.U. Bucuresti

C22817

RC77 06

VASILE ALECSANDRI, POET LIRIC

Cu acest număr din „Pagini Alese”, închinat liricii lui Alecsandri, împlinim planul unei alegeri din toată opera sa poetică ¹⁾.

Cu poezia lirică a lui Alecsandri se produce un fenomen de care n'a scăpat opera niciunui mare creator literar. După o perioadă de apreciere și de laudă, poate exagerată, după decenii de circulație și de viață intensă, urmează cu vremea, fatal, ca și fluxul și refluxul oceanului, — o epocă de neaderență sentimentală, de ostilitate sufletească, de neînțelegere ale nouilor generații, care nu zăresc în modelul, eri admirat, decât părțile sale demodate și pieritoare. Prea aproape în timp, ele nu văd partea adevărat actuală, fiindcă e eternă, a acestei opere, care n'a căpătat încă distanța necesară unei judecăți obiective. Așa s'a întâmplat, în literatura franceză, altă dată, cu lirica lui Ronsard, contestată și trecută sub tăcere vreme de două veacuri (în sec. XVII și XVIII) sau, mai de curând, cu poezia lui Victor Hugo, care după apoteoza de la sfârșitul vieții, a căzut apoi într'un discredit de unde, abia acum, se ridică triumfătoare. Se întâmplă acelaș lucru cu poezia lui Alecsandri. Dar că va ieși din umbra nedreaptă,

1. Vezi: *Poezii Populare* (No. 2); *Pasteluri* (No. 4) și *Poezii epice* (No. 14), precum și studiul introductiv la fiecare din ele.

în care vor s'o lase atâți critici și atâți cititori pasionați ai poezii eminesciene al cărui gen corespunde mult mai bine sensibilității noastre postbelice — e o profecție ce o să se realizeze desigur când, în pendularea vremii, această sensibilitate se va deplasa spre polul ei opus.

Nu vreau să pun în paralel lirica lui Alecsandri cu aceea a lui Eminescu. A făcut-o cu o înaltă obiectivitate, pe vremuri, Titu Maiorescu însuși, într'o magistrală expunere. Incercând-o totuși, am fi nedrepti cu Alecsandri, căci lirica sa *nu se poate compara* cu vraja cântecului eminescian. Dar de sigur, fără stadiul de dezvoltare la care a adus Alecsandri versul românesc, adăpându-l — încă din epoca *Doinelor* sale — la izvorul limpede și de viață dătător al cântecului popular, e foarte posibil și chiar probabil că lirica lui Eminescu — din lipsa unui instrument propriu — n'ar fi atins înălțimile unde a ajuns. Limba și versul atât de bolintineane ale poeziilor lui Eminescu dinainte de 1870 (adică dinainte de întâlnirea sa la „Junimea” cu poezia *Pastelurilor*), ne sunt cea mai bună dovadă.

În acest volum ne-am încercat să adunăm din succesivele grupări lirice ale lui Alecsandri, din: „Doine”, „Lăcrimioare” și „Mărgăritărele” („Suvirele” le-am lăsat voit laoparte) bucățile cele mai *caracteristice* și în același timp și *estetic mai reușite* din opera atât de vastă — și de ce să n'o mărturisim — pe-alocurea atât de inegală, a barului de la Mircești. Acestor poezii le-am adăogat — grupându-le la o altă — un număr de *ode* și *poezii patriotice*, de un puternic sentiment liric, precum — la sfârșit — două poezii *postume* deosebit de frumoase.

Ce lovește mai mult pe un cetitor de azi, răsfodind volumul de „Doine și Lăcrimioare” cu menți-

unea : 1842—1852, apărut la Paris (De Soye et Bouchet, Imprimeurs, 36 Rue de Seine) în 1853 — este desigur surprinzătoarea noutate ce aducea cu sine, la acea dată, în câmpul sărac al literelor române năpădit de buruiana imitației — cartea aceasta de versuri, curajoasă și îndrăzneată în multe privințe. Alecsandri pretindea, în domeniul liric, nu mai puțin decât însăși încercarea unui stil propriu, valabil pentru neamul nostru întreg, punând astfel în practică programul literar al lui Mihail Kogălniceanu, publicat la 1840 în fruntea „Daciei Literare” ¹⁾. În *Doine* Alecsandri încerca cel dintâi la noi (dacă exceptăm „Sburătorul” lui Eliade) crearea acelei poezii românești care trebuia mai târziu în „Călin” și în poeziile cu motiv popular ale lui Eminescu, în baladele și în idilele lui Coșbuc, în poezia „semănătoristă” a lui Goga și Iosif, în lirica „tradiționalistă” de azi, să rodească din belșug. Prin descoperirea doinei și baladei populare ca motiv de inspirație și ca model pentru poezia cultă — prin introducerea în ea a tonului popular, a vioiciunii și vigoarei sănătoase și proaspete ca pământul țării din care încolțeau — Alecsandri deschidea larg drumul natural și spornic al inspirației autohtone.

În această lumină trebuiesc citite și înțelese poezii ca „Strunga”, „Cântec haiducesc”, „Hora”, „Tătarul” sau acel minunat „Inșiră-te mărgărite” și „Cântecul lui Noe Junior” de mai târziu.

Dacă am reprodus în volum „Inșiră-te mărgărite” și „Biserica risipită”, deși amândouă fuseseră botezate : *legende* de către autor, am făcut-o fiindcă elementul liric e aici precumpănitor.

Ion Pillat.

1. Vezi studiul aferent din No. 15 al „Paginilor Alese”.

ORDINEA POEMELOR

Doine

1. Hora
2. Mândruliță dela munte...
3. Groza
4. Strunga
5. Cântec haiducesc
6. Tătarul

Lăcrimioare

7. Steluța
8. Lăcrămioare
9. O noapte la țară
10. Veneția

Mărgăritărele

11. Păsărica mării
12. Floarea Oceanului
13. Stelele
14. Biserica risipită
15. Surorii mele
16. Pe albumul D-șoarei Vegezzi-Rusca
17. „Înșiră-te mărgărite...”

Ode și Poezii Patriotice

18. Deșteptarea României (Mărgăritărele)
19. Hora Unirii (Mărgăritărele)
20. Bucovina (Varia)
21. Păstorii și Plugarii (Ostașii noștri)

Poezii Postume

22. Cântecul lui Noe Junior
23. Soarele-fragment

D O I N E

H O R A

Iată ! hora se pornește
Sub stejar la rădăcină.
Iată hora se 'nvârtește,
Vină puico, vină !

Lângă mine vin' drăguță,
Să te pot strânge de mână
Ca ieri seară la fântână ;
Mario, Măriuță !

Duh-de-spaimă ! Piei-nălucă !
Sună bine'n cobză, sună,
Să nu-ți fac spetele strună
Și chica măciucă.

Tu, Fes-roș cu giubea lungă !
Din arcuș trage mai tare,
Căci în gard am un par mare
Și mulți bani în pungă !

Tot așa pân' în deseară !
Mult frumoasă-mi e puicuța,
Ca o zi de primăvară,
Maria, Măriuță !

Tot așa, tot voinicește !
 Nu mă dați, măi de rușine,
 Căci gurița ce-mi zâmbește
 Vâră dracu'n mine.

Mi-am pus flori la pălărie,
 Mi-am pus flori, mi-am pus mărgele,
 Să se uite cu mândrie
 Puicuța la ele.

Am cămașe cu altiță
 Tot de fir și de mătăasă,
 Am pe spate-o durduliță !
 De nime nu-mi pasă !

Nici de vornic, nici de dracul,
 Nici de vraja ciocoiască,
 Nici de Turc nici de Cazacul...
 Țara să trăiască !

Bateți toți într'o lovire,
 Să vuiască'n fund pământul ;
 Lumea 'ntreagă să se mire
 Și Dumnezeu sfântul.

Sânt sătul de biruri grele
 Și de plug, și de lopată,
 De ciocoi, de zapciele
 Și de sapă lată.

Astăzi horele sânt pline !
 Crape-mi sura opincuță,
 Și să mor în joc cu tine
 Mario, Măriuță !

MÂDRULIȚĂ DELA MUNTE

Mândruliță dela munte,
Ce nu treci colea, pe punte,
Să te strâng la pieptul meu?
Că te-aș face zău, puicuță,
Să urăști a ta căsuță,
Și să uiți pe Dumnezeu.

De-a tot toarce nu-ți e lene?
Lasă-ți furca'n buruene
Și-mi sai iute cel părau,
Să culegem împreună,
Tu fragi roși de prin pășună,
Eu crini albi pe sânul tău.

Ici în lunca înverzită,
Este-o iarbă înflorită
Ce se'ngână c'un isvor;
Vină'n iarbă, mândruliță,
Eu să'ți cânt doina doiniță,
Tu să plângi cu dulce dor!

G R O Z A

Galben ca făclia de galbenă ceară
Ce-aproape-i ardea,
Pe-o scândură veche, aruncat, afară,
De somnul cel vecinic Groz'acum zăcea!
Iar după el nime, nime nu plângea!

Popor'mprejuru-i trist, cu'nfiorare,
La el se uita,
Unii făceau cruce; alții, de mirare,
Cu mâna la gură capul clătina

Și'ncet lângă dânsul își șoptiau așa :
 „El să fie Groza cel vestit în țară,
 „Și'n sânge 'ncruntat?
 „El să fie Groza, cel ce ca o fiară,
 „Fără nici o grije de negrul păcat,
 „A stins zile multe și lege-a călcat !

Un moșneag atunce, cu o barbă lungă,
 La Groza mergând,
 Scoase doi bani netezi din vechea sa pungă,
 Lângă mort îi puse, mâna-i sărutând,
 Mai făcu o cruce și zise plângând :

„Oameni buni ! an-iarnă, bordeiu-mi arsese,
 „Și, pe-un ger cumplit,
 „Nevasta cu pruncii pe câmp rămăsese.
 „N'aveam nici de hrană, nici țol de'nvelit,
 „Și nici o putere !... eram prăpădit !

„Nu așteptam altă din mila cerească
 „Decât a muri,
 „Când creștinul ista, Domnul- odihniască !
 „Pe-un cal alb ca iarna în deal se ivi
 „Ș'aproape de mine calul își opri.

„Nu plânge, îmi zise, n'ai grije, Române,
 „Fă piept bărbătesc !
 „Na, să-ți cumperi haină și casă și pâne...
 „Și de-atunci copiii-mi ce-l tot pomenesc !
 „Oameni buni ! de-atunce în tihnă trăesc”.

Și sărutând mortul, bătrânul moșneag
 Oftă și se duse cu-al său vechi toiag.
 Iar poporu'n sgomot strigă, plin de jale :
 „„Dumnezeu să ierte păcatele sale”.

S T R U N G A

In pădurea dela Strungă
Sunt de cei cu pușca lungă,
Cari dau chiorâș la pungă !

Sunt de cei ce 'mpușcă 'n lună.
Cari noaptea 'n frunze sună,
Feciori de lele nebună ;

Fă-te 'n lături, măi creștine,
Dacă vrei să mergi cu bine,
Să rămâi cu viață 'n tine !

In potica fără soare,
Ei te-așteaptă la strâmtoare
Să te prade, să te-omoare !

In dumbrava cea vecină,
Unde buhna greu suspină,
Vezi cea zare de lumină ?

Opt voinici cu spete late
Și cu mâneci suflecate,
Stau cu puștile 'ncărcate.

Trei sărută crucea sfântă,
Trei se luptă greu la trântă,
Unul drege, unul cântă :

— „Oliolio, ciocoi bogate !
Ici de-ai trece din păcate
Să-ți arunc doi glonți în spate !

„Oliolio, mândră fetică !
De-ai veni coalea'n potică,
Să te fac mai frumușică !

„Că mi-i pușca hultuită,
Și mi-i ghioaca țintuită,
Și mi-i inima 'ncolțită.

„Oliolio, măi Tae-babă !
Căci nu șueri mai degrabă,
Să sărim voinici la treabă !

„Pușculița-mi ruginește,
Ținta'n ghioacă se tocește,
Murgul sare, nechezește !...

„In pădurea dela Strungă,
Ce slujește pușca lungă
Fără luptă, fără pungă !”

CÂNTEC HAIDUCESC

Iarna vine, vara trece
Și pădurea s'a rărit !
Ziua-i viscol, noaptea-i rece,
Greul vieții a sosit !

Cât mi-a fi iarna de mare
Ce-o să facem, vai de noi !
Fără codru, fără soare,
Făr' de bani, făr' de ciocoi ?

Stai pe creanga cea uscată,
Dragă corbi corbișor,
Vezi în calea depărtată :
Nu-i zări vr'un călător ?

Călător cu punga plină
Și cu șal la cap legat
Să-mi mai cerc astă rugină
Și să-mi fac bani de iernat.

Daleu ! codre, frăţioare,
Ce-ţi făcuşi frunzişul des,
Unde 'n pândă, la răcoare,
Stam sunând din frunze-ades ?

Vara trece, iarna vine,
Şi tu, codre, te-ai uscat !
Trece vara, şi ca tine
Florile mi-am scuturat !

Ne-a ajuns vremea de muncă,
De scos arma dela brâu,
De lăsat potica 'n luncă
Şi de dat capul sub frâu !

Daleu ! dragă primăvară,
De-ai veni când aş vrea eu,
Să mai es voinic în ţară,
Să fiu iar la largul meu !

Să-mi pun cuşma pe-o ureche
Şi să-mi las pletele'n vânt,
Şi'n potica mea cea veche
Să mă'ntind iar la pământ.

Să simt iar durda pe spate
Şi să-mi văd ici că lucesc
Cinci pistoale ferecate,
Cu hangerul haiducesc.

Şi pe coarda-i cea pletoasă
Să-mi desmierd murgul voinic,
Şi pe zare luminoasă
El să sboare, eu să-i zic :

— „Fugi ca vântul, fugi ca gândul,
Măi voinice năzdrăvan !

Căci acum ne-a venit rândul,
A sosit vremea de an.

„Să ținem codrii și valea,
Noi vitejii amândoi.
La neferi să 'nchidem calea,
Să dăm groaza prin ciocoi !”

TĂTARUL

Cântec vechi

Măi Tătare, ține-ți calul ;
Măi Tătare, strânge-i frâul ;
Măi Tătare, lasă malul,
Nu cerca a trece râul,
Că, pe crucea sfintei lege,
De voi doi, peste hotare,
Nimic, zău, nu s'o alege,
Măi Tătare, măi Tătare !

Măi Tătare dă-ne pace ;
Măi Tătare, stăi, nu trece ;
Măi Tătare, nu mă face
Să-ți fărâm capul în zece !
Că de sus, depe movilă,
De-oi svârli ghioaga cea mare,
Zău, ți-oi plânge chiar de milă !
Măi Tătare, măi Tătare !

Măi Tătare-und'ți-e pala ?
Măi Tătare-und'ți-e calul ?
Măi Tătare-und'ți-e fala ?
Nu spusei să nu treci malul ?
Nu știai tu, măi vecine,
Ce-i Românul în turbare ?
Corbii muște-acum din tine,
Măi Tătare, măi Tătare !

LĂCRIMIOARE

S T E L U Ț A

Dedicație Elenei Negri

Tu care ești pierdută în neagra veșnicie
Stea dulce și iubită a sufletului meu ;
Și care-odinioară luceai atât de vie,
Pe când eram în lume tu singură și eu !

O, blândă, mult duiosă și tainică lumină !
În veci printre steluțe te cată al meu dor,
Ș'adese-ori la tine, când noaptea e senină,
Pe plaiul nemuririi se'nnață c'un lung sbor.

Trecut-au ani de lacrimi, și mulți vor trece încă
Din ora de urgie în care te-am pierdut ;
Și doru-mi nu s'alină, și jalea mea adâncă
Ca trista veșnicie e fără de trecut !

Plăceri ale iubirii, plăceri încântătoare !
Simțiri ! mărețe visuri de falnic viitor !
V'ați stins într'o clipeală ca stele trecătoare
Ce las' un întuneric adânc în urma lor.

V'ați stins ! și de atunci în cruda-mi rătăcire
N'am altă mângâiere mai vie pe pământ
Decât să 'nnalț la tine duiosă mea gândire,
Steluță zâmbitoare dincolo de mormânt ;

Căci mult, ah ! mult în viață eu te-am iubit pe tine
 O, dulce desmierdare a sufletului meu !
 Și multă fericire ai revărsat în mine
 Pe când eram în lume tu singură și eu !

Frumoasă îngerelă cu albe aripioare !
 Precum un vis de aur în viața-mi ai lucit,
 Și 'n ceruri cu grăbire, ca un parfum de floare,
 Te-ai dus lăsându-mi numai un suvenir iubit.

Un suvenir, comoară de visuri fericite.
 De scumpe, și ferbinte, și dulce sărutări,
 De zile luminoase și îndumnezeite,
 De nopți Venețiane și pline de 'ncântări.

Un suvenir poetic, coroan'a vieții mele,
 Ce mângâie și 'nvie duios, inima mea,
 Și care se unește cu harpele din stele
 Când mă închin la tine, o, dragă, lină stea !

Tu dar ce prin iubire, la a iubirii soare,
 Ai deșteptat în mine poetice simțiri,
 Primește 'n altă lume aceste lăcrămioare,
 Ca un răsunet dulce de-a noastre dulci iubiri.

LĂCRIMIOARE

Multe flori lucesc în lume,
 Multe flori mirositoare ;
 Dar ca voi, mici lăcrimioare,
 N'are 'n lume nici o floare
 Miros dulce, dulce nume !

Voi sunteți lacrimi de îngeri
 Pe pământ din cer picate,
 Când prin stele legănate,
 A lor suflete curate
 Zbor vărsând duioase plângeri,

Fragede sunteți și albe
 Ca iubita vieții mele !
 Cu voi scumpe strugurele,
 Albe mărgăritărele,
 Primăvara-și face salbe.

Dar de-odată vântul rece
 Fără vreme vă cosește !
 Astfel soarta crunt răpește
 Tot ce 'n lume ne zâmbește.
 Floarea piere, viața trece !

O NOAPTE LA ȚARĂ

Am o inimă în lume
 Care știu că mă iubește

Conachi

Frumoasă e câmpia cu dulcea-i liniștire
 Pentru acel ce fuge de-a lumii amăgire,
 Pentru acel ce cată un trai neînsemnat !
 Plăcut, plăcut e ceasul, de griji ne'ntunecat !
 Și dulce este viața ce curge lin, departe
 De-al omenirii zgomot, de-a ei fumuri deșarte

Când inima hrănește o tainică dorință,
 Când omul simte'n sânul-i o crudă suferință,
 O jale fără margini, un dor fără hotar ;
 Când zâmbetu-i ascunde ades suspin amar
 Și mintea-i se deșteaptă din vis de fericire,
 Pierzând ori-ce credință, ori-care nălucire ;

Ferice de acela ce'n turburarea-i poate
 Pe-un cal să se arunce, și prin văzduh să'noate
 Pășind peste-orizonturi, zburând peste câmpii :
 Ferice care poate, departe de cei vii,
 Să uite-a sa ființă să piard'ori-ce simțire,
 Să nu mai facă parte din trista omenire.

Era o noapte lină, o mult frumoasă noapte,
 Ce revărsa în lume armonioase șoaapte
 Și multe glasuri blânde în inimi deștepta,
 O noapte de acele ce nu le poți uita,
 Care aprind în suflet scântee de iubire
 Și pun pe frunte raze de îndumnezeire.

Eram... par'că sânt încă !... la orele acele
 Când ochiul rătăcește primblându-se prin stele
 Și'n toată steaua vede un chip gingaș, slăvit;
 Atunci când visul zboară pe țerm nemărginit.
 Când dorul trist unește a lui duioase plângeri
 Cu sfânta armonie a cetelor de îngeri.

Ca lampa aninată la poarta de vecie,
 Domnea în dulcea taină a umbrelor făclie,
 Vărsând văpae lină ce lumea coperea.
 Lumină mângâioasă ! în ceruri ea părea
 Menită ca să ducă pe căi necunoscute
 Dorințele-omenirii în lung deșert perdute !

De-odat'un glas de înger, o sfântă armonie,
 Plutind ușor în aer ca vântul ce adie.
 Se cobora prin stele din leagănul ceresc,
 Duios era și gingaș acordul îngeresc,
 Căci inimile noastre săltară mai fierbinte
 La dulcele său cântec, l'acestea-a lui cuvinte :

„Ferice de acela ce cu-o simțire vie
 „Slăvește armonia și'nalta poezie,
 „Ca dezmerdări plăcute de glas prietenesc ;
 „El poartă pe-a sa frunte un semn dumnezeesc
 „Și geniul său gustă plăceri încântătoare,
 „Zburând la nemurire ca vulturul în soare ;

„Dar mai ferice încă ființa de iubire
 „Ce simte cu 'nfocare a dragostei pornire

„Și ne'ncetat e gata cu drag a se jertfi !
 „Căci dulce-i pentru altul și 'n altul a trăi,
 „Și dulce-i de a zice, când inima jălește :
 „Am o ființă'n lume ce știu că mă iubește !”

Mânjina-Mart 1845.

V E N E Ț I A

11 Septembrie 1846

I

Când ochii mei înnoată în gingașa lumină
 Ce tainic izvorește din ochii tăi frumoși,
 Atunci orice durere în sânul meu s'alină,
 Ca marea tulburată ce-adoarme și suspină
 Sub ale nopții blânde luceferi mângâioși !

Căci ziditorul lumii, în dulcea lor privire
 Vărsând văpaia lină și farmec de slăvit,
 Le-a dat a sa putere și-a sa Dumnezeire,
 Ca să-mi arate 'n lume un drum de fericire,
 O cale luminoasă sub cerul înnegrit !

II

Când fruntea mea în pace cu drag e legănată
 Pe sânul tău ce saltă aprins de dulce dor,
 Ființa mea ferice, de visuri dezmiertată,
 În lumi necunoscute se simte înălțată
 Ș'urmează ta ființă în tainicul ei sbor :

Căci sânul tău, în care domnește-a ta iubire
 Precum o lampă sfântă ce arde 'ntr'un altar,
 Frumos ca și altarul uimește-a mea simțire
 Trezind în al meu suflet ori-care nălucire,
 Ștergând din a mea minte ori care gând amar !

III

Când veselă, fierbinte, gurița-ți zâmbitoare
 Mă 'ncântă, mă îmbată cu-a sale sărutări,
 În inimă-mi atunce s'aprinde-un dulce soare.
 Și viața-mi, ca albina lipită de o floare
 Se leagănă în raiuri de-a tale dezmierdări.

Căci îngerul iubirii, al cărui glas pătrunde
 Și care lângă tine din ceruri a zburat,
 A strâns pe-a ta guriță aripele-i rotunde,
 S'acum, ca într'un leagăn, în ele se ascunde
 Cu lira sa duioasă ce cântă ne'ncetat.

IV

Când noaptea în tăcere, la ora ce adună
 A dogilor vechi umbre pe maluri șovăind,
 Gondola, leagăn dulce, ne primblă împreună
 Pe luciul lin al mării în care alba lună
 Cu stelele voioase se scaldă strălucind;

Atunci din umbra deasă ce doarme'ntre canaluri,
 Din lampele aprinse în boltele cerești,
 Din turnuri, din palaturi ce triste zac pe maluri,
 O tainic'armonie plutește peste valuri
 Șoptind inimii noastre cuvinte îngeresti !

V

„Iubiți, iubiți ! ne zice Veneția cernită,
 „Iubiți ! amorul vostru puternic e și sfânt !
 „Iubiți ! și calea voastră va fi tot înflorită,
 „Și 'n sânul nălucirii, păreche fericită,
 „Cu-o lungă sărutare veți trece pe pământ ;

„Căci vremea ce răstoarnă cu coasa-i ne'mpăcată
 „A falei omenirii vechi marturi și măreți,
 „Nu poate-avea putere de-a stinge niciodată
 „Acea scânteie vie de dragoste 'nfocată,
 „Ce luminează calea frumoasei tinereți”.

Palatul Benzonus — Veneția

MĂRGĂRITĂRELE

PĂSĂRICA MĂRII

De trei zile-acum pe mare,
Navigând fără 'ncetare,
Noi pământul n'am zărit !
Vântul suflă și ne 'mpinge ;
Orizontul ne încinge
Ca un cerc nemărginit.

În ce parte se repede,
Ochiul omului nu vede
Decât umede câmpii.
Marea-i lată și adâncă !
Cine știe, mâne încă
De-om mai fi printre cei vii ?

Ziua trece, ziua scade
Și pe gânduri omul cade
Suspînând încetișor ;
Noapte-aduce mii de stele,
Omul trist privind la ele,
Vars'o lacrimă de dor.

Dar o păsărică vine
Prevestind țărături vecine,
Liman vesel și deschis.

Pe catarg ea saltă, cântă,
Ne uimește, ne încântă,
Ș'apoi sboară ca un vis.

Intr'un suflet cu simțire
Astfel glasul de iubire
Sună dulce 'ncântător,
Și din noaptea-întunecată
Il trezește de-i arată
Mult ferice viitor.

Astfel glasul libertății
Va suna 'n ziua dreptății
Pentru biata țara mea,
Și din umbrele durerii
Steaua mândră-a învierii
Răsări-va pentru ea !

FLOAREA OCEANULUI

Pe vârful aprig acestor maluri
O floare mică a răsărit,
Și între ceruri și între valuri
E clătinată de vânt cumplit.

Naltă e stânca, marea-i adâncă !
Spumegă valul jos clocotind ;
Dar florica sus, de pe stâncă,
Zâmbește vesel, la cer privind,

În zadar vântul vrea să o sboare
Ca s'o arunce cruntului val ;
Ea își deschide inima 'n soare
Și 'nveselește aprigul mal.

Astfel, iubită, în a mea viață,
Scump suveniru-ți e neclintit ;
Și'n veci revarsă a lui dulceată
În al meu suflet mult fericit !

Fie talazuri în astă lume !
 El pe de-asupra sboară voios
 Și se îngână cu al tău nume
 Ca floarea mică cu-al ei miros.

Biarit — 1853

STEELE

Doină

Dela mine pân' la tine
 Numai stele și lumine !

Dar ce sunt acele stele ?
 Sunt chiar lacrimile mele,

Ce din ochi-mi au sburat
 Și pe cer s'au aninat,

Cum s'anină despre zori
 Rouă limpede pe flori !....

Vărsat-am multe din ele
 Pentru soarta țării mele !

Multe pentru cei ce sunt
 Pribegiți de pe pământ !

Multe lacrimi de jălire...
 Iar de dulce fericire

Ah ! vărsat-am numai două
 Și-s luceferi amândouă !

Sevilla — 1853.

BISERICA RISIPITĂ

Legendă

I

Sus pe muntele Ceahlău,
 Stă la pândă Duhul rău
 Și aruncă peste munți
 Ochii săi șerpui și crunți,
 Cu ochirea-i să zăriască
 Vre o pradă sufletească.
 Dar de-odată el tresare,
 Căci aude 'n depărtare
 Glas de clopot chemător
 Printre munți răsunător,
 Și cu groază el zărește
 Pe câmpia cē'nverzește
 O biserică măreață
 Strălucind albiu prin ceață
 Lâng'a Bistriței verzi maluri
 Ca un vas frumos pe valuri.

II

Satan urlă, Satan sbiară,
 Căci mai vede, vede iară
 Șiruri albe de Români,
 De femei cu flori în mâni,
 Și copii și mândre fete,
 Și flăcăi cu negre plete,
 Coborând ca lungă oaste
 Pe-ale dealurilor coaste,
 Răsbătând codri pustii,
 Trecând peste ape vii,
 Șerpuind prin văi adânci,
 Sărind peste 'nalte stânci,

Și 'ndreptându-se în cale
 La biserica din vale,
 Unde clopotul suna
 Și 'n văzduh se legăna.

III

Satan urlă, Satan zice :
 „Repezi-mă-voi de-aice,
 „Și în ghiară de-o voi strânge,
 „Limba 'n clopot o voi frânge
 „Veșnic ca să nu mai sune
 „Ceasul crunt de rugăciune !
 Și cum zice, în turbare,
 De pe munte falnic sare,
 Aripă negre întinzând
 Și cu ele 'ntunecând
 Șapte codri mari, cărunți,
 Șapte sate, șapte munți !
 El se 'naltă și se lasă
 Pe clopotnița frumoasă,
 Ca un vultur răpitor
 Pe o lebadă în sbor.

IV

Turnul geme 'n temelie
 Ca de aspră vijelie.
 Clopotul dogit răsună
 Clătinat ca de-o furtună
 Și pe iarba vestejită
 Cade crucea aurită,
 Iar Satan grozav scrâșnește,
 Clopotul din turn smucește
 Și-l aruncă 'n depărtare
 Peste Bistrița cea mare.

„Unde ești, Dumnezeu sfinte?
 „Unde ești, Doamne părinte?
 „De lași tu pe Duhul rău
 „Să calce locașul tău?
 Astfel munții stau privind,
 Către ceruri glăsuind !

V

Iară Bistrița vitează,
 Apele-și înfuriază,
 Vrând cu zgomot să înnece
 Pe Satan în sânul-i rece,
 Ea adună mări de apă
 Și 'ntr'o clipă malul sapă,
 Incât turnul de pe mal
 Cade 'n aprigul ei val
 Cu Satan ce se afundă
 Ca un fulger într'o undă,
 Apa saltă, clocotește,
 Nici că se mai limpezește !
 Și pe-atunci în acel loc
 Ea tot fierbe ca de foc.
 Și adese ori s'aude
 Răsuflând gemete crude.

VI

Spun păstorii din Ceahlău
 Că în timpul acel greu
 Cerurile s'au deschis
 Ș'un glas tainic ar fi zis :
 „Tu să aibi atunci iertare,
 „Mânăstire blestemată,
 „Tu să aibi atunci iertare,
 „De blestem să ai scăpare,

„Când doi îngeri iubitori
 „Intr'o noapte fără nori
 „S'or opri din a lor cale
 „Pe risipurile tale,
 „Și prin dulcea lor iubire
 „Ți-or aduce-a mea sfințire !...

— Fost-a, nu, așa minune?
 Bistrița o poate spune !

SURORII MELE

In ce loc, unde se duc
 Florile se se usuc ?

Unde sbor, în care rai,
 Fluturii de pe plai ?

In ce lume, unde merg
 Lacrimile ce se șterg,

Visurile îngerești,
 Dorurile sufletești !

In acel loc fericit
 Plin de tot ce-i mai iubit,

Dusu-te-ai o blândă stea,
 Dulce surioara mea !

Ș'ai luat în sborul tău
 Dorul sufletului meu !

Paris — 1857

PE ALBUMUL

D-rei IDA VEGEZII-RUSCALA

Ades în codri noaptea la stele,
Mici păsărele duios suspină.
Dumnezeu știe ce cântă ele,
Căci, în unire, lui se închină.

Una pe alta nu se zărește,
Dar a lor cântec în cer răsună.
Noaptea adâncă le despărțește,
Dar a lor doruri le împreună.

Astfel sunt inimi ce, fără știre,
Sunt între ele tainic legate
Și prin a țării sfântă iubire
Și prin iubirea de libertate !

Turin — 1859

ÎNȘIRĂ-TE MĂRGARITE

LEGENDĂ

Dedicată D-nei Zoe Cantacuzin

Trei copile de 'mpărat
Stau într'un măreț palat
Înșirând la scumpe salbe
De mărgăritare albe,
Iar o pasăre măiastră
Vine vesel la fereastră
Și bătând din aripioare
Zice blând cuvântătoare :
— „Bine, bine v'am găsit
„Dalbe flori din răsărit !
— „Bine-ai venit dela rai
„Pasăre cu dulce grai !
— „Eu sosesc primăvara,
„Ca să mă întorc cu vara ;
„Ș'acum viu pe-al vostru plai
„Aducând luna lui Mai.
„Luna cea de lacrimioare
„Și de doruri iubitoare,
„Și o dalbă de poveste
„Cum n'a fost și nu mai este !
— „Păsărică, spune, spune
„Cea poveste de minune,
„Că ți-om face noi trei salbe
„De mărgăritare albe”.

I

„Inșiră-te mărgărite
 „Pe lungi fire aurite,
 „Ca o horă luminoasă,
 „Ca povestea mea duioasă :

Fost-a, fost în lume-odată
 Mândruliță, dulce fată,
 Și la chip fermecătoare
 De puteai căta la soare,
 Iar la ochisorii săi
 Și la față nu puteai !
 Florile îi ziceau floare,
 Stelele, stea lucitoare,
 Incât veșnic flori și stele
 Se certau noaptea 'ntre ele !

Iată 'n fapt de dimineață
 Că pe câmpul de verdeață
 Copilița, cu-alte două,
 Se primblă, torcând, prin rouă.
 Una zice : „Am visat
 „De un fecior de împărat !
 „Dac'ar fi acum să vie
 „Să m'aleagă de soție,
 „I-aș aduce eu în dar
 „Un șoiman de armăsar
 „Care sboară, care sare
 „Peste munți și peste mare
 „Și înconjură pământul
 „Mai ușor chiar decât vântul !”
 Alta zice : „Surioare !
 „Eu i-aș țese 'n foc de soare
 „O cămeșă 'n zece ițe
 „Cu descânteci prin altite,
 „Ca să'i fie de noroc
 „Și să'l apere de foc,

„Și de patimi sufletești
 „Și de boalele trupești !”
 Iar frumoasa copiliță
 Zice astfel din guriță :
 — „Eu i-aș face doi feciori,
 „Doi de gemeni frățiori
 „Cu cosițele-aurite
 „Și cu fețele 'nflorite,
 „De n'ar fi alții ca ei
 „Drăgălași și frumusei,
 „Căci ar fi strălucitori
 „Ca doi ochi veselitori !”

— „De mi-i face-așa copii,
 „Tu mireasa mea să fii !
 (Zice-atunce mândrul Crai
 Ce vâna pe verde plai).
 „Tu să fii a mea mireasă,
 „A mea dulce 'mpărăteasă !
 „Tu, minune 'ncântătoare,
 „Care ești ruptă din soare !”
 Copilița 'n fericire
 Stă pătrunsă de uimire.
 Ochii galeș i se 'nchid
 Degetele-i se deschid,
 Fusu-i pică, firu-și pierde,
 Și ea cade 'n iarba verde.
 Iară Craiul tinerel
 O ia 'n brațe ușurel
 Și cu gingașul odor
 Saltă pe-al său cal ușor.
 Calul falnic se 'ncordează,
 Sare, sboară și nechează ;
 El nechezul n'a sfârșit,
 La palat c'a și sosit !

Șapte zile abea trecea,
 Mare nuntă se făcea

Cu nuntași nenumărați
 Cum se cade la 'mpărați,
 De-au mers vestea 'n depărtări
 Peste nouă țări și mări!
 Fost-au față Crai vestiți
 Cu coroane 'mpodobiți
 Și vestite 'mpărătese
 Tot frumoase și alese,
 Fost-au încă la serbare
 Oaspeți, mari de spăimântare,
 Urieși cu negre semne,
 Sfarmă-piatră, Strâmbă-lemne,
 Zmei cu ochii sângeroși
 Și vitejii Feți-frumoși!
 Dar din toți nuntașii cine
 Răspândia mai vii lumine?
 Dulce-a Craiului mireasă,
 Tânăra împărăteasă,
 Care ochii fermecă
 De zâmbia sau de juca.
 Blândul suflet al copilei
 Lumina ca faptul zilei,
 Ș'al ei joc părea un sbor
 De alb flutur sprinteior.
 Fost-am încă și eu față
 La cea nuntă mult măreață,
 Și de-atunci tot mă gândesc
 C'am visat un vis ceresc!

II

„Inșiră-te mărgărite
 „Pe lungi fire aurite
 „Precum șirul din poveste,
 „Că nainte mult mai este:

Trecu luna, trecu două,
 Trecu cinci, trecură nouă.

Doamna născu doi feciori
 Doi de gemeni frățiori,
 Cu cosițe poleite
 Și cu fețe înflorite,
 De păreau strălucitori
 Ca doi ochi veselitori !...

Alei ! mândre surioare !
 Puteți voi a-mi spune oare
 Ce-i mai bun în astă viață
 Ca iubirea cu dulceață ?
 Ce-i mai sfânt și mai alin
 Ca mama cu prunc la sin ?
 Ce-i mai drag și mai plăcut
 Ca pruncuțul nou născut ?...

Mama Doamnă fericită,
 Cu doi prunci împodobită,
 Ii ținea duios la sin
 Ca doi fluturi pe un crin,
 Și din pletele-i cu soare
 Le făcea învelitoare,
 Și pe brațe-i, ca să-i culce,
 Le făcea un leagăn dulce.
 Ea-i privia și zi și noapte,
 Le grăia cu blânde șoapte,
 Și, privindu-i, se uimia !
 Ea-i trezia și-i adormia,
 I-adormia tot în cântări
 Și-i trezia în sărutări.

Când era pe adormire,
 Le cânta cu 'nduioșire :
 „Nani, nani, copilași,
 „Dragii mamei feciorași !
 „Mama că v'a legăna,
 „Cu vers dulce va 'ngâna,

„Ș'a rugă pe Dumnezeu
 „Să vă plimbe 'n raiul seu,
 „Să vedeți, unicii mei,
 „Ceruri plini de curcubeii,
 „Ploi de raze și de stele
 „Pe câmpii de viorele,
 „Ș'oi ruga Domnul ceresc
 „Să ajungeți cum doresc,
 „Viteji mari și Feți-frumoși,
 „Doi luceferi mângâioși.
 „Lumea să vă îndrăgiască,
 „Dușmanii să se 'ngroziască,
 „S'aveți parte și renume,
 „Să vă meargă vestea 'n lume !”

Când era iar pe trezie
 Le cânta în veselie :
 „Sculați, sculați, feții mei,
 „Floricele dalbe !
 „C'au venit doi îngerei
 „In veșminte albe,
 „Îngerei colindători,
 „Floricele dalbe,
 „Noaptea pe la cântători
 „Când zorile-s albe,
 „Și v'aduc pe aripioare
 „Floricele dalbe,
 „Rouă sfântă 'nvietoare,
 „Și cunune albe !”

Alei ! mândre surioare !
 Nici că se află sub soare
 Fericire mai deplină,
 Viață dulce mai senină !
 Dar ades în lume trece
 Vânt de moarte, fior rece,
 Și pe loc se veștejește
 Tot ce 'n lume ne zâmbește !

Seninul se schimbă 'n nori,
 Ceața 'n noapte fără zori,
 Veselia 'n aspre chinuri
 Și cântările 'n suspinuri !

Iată că 'ntr'o zi din Mai
 Mers-au vestea pân' la rai
 De-acei gingași frățiori,
 A pământului comori,
 Și toți îngerii în sbor
 Au venit, ascunși de-un nor,
 Ca să vadă dacă sunt
 Frați de-ai lor pe-acest pământ?
 „Dulce-s, Doamne la privire !
 „Ca un vis de fericire !”
 Abie zis-au, și pe loc,
 Ca un fulger viu de foc,
 Crunt diochiul au ajuns
 Pe copii și i-au străpuns !
 Copilașii plâng în chin,
 Scot gurița dela sin,
 Cată 'n ochii mamei lor
 Pleacă fruntea, cad și mor !
 Vai de codrul care-și pierde
 Freamătul și frunza verde,
 Vai de inima pustie
 Ce-au rămas făr'de soție !
 Dar amar, amar pe lume
 De copiii fără mume,
 Și de mamele cu dor,
 Care-și pierd copiii lor !

III

„Inșiră-te mărgărite
 „Pe lungi fire aurite
 „Precum șirul din poveste
 „Că 'nainte mult mai este :

Pe copii îmbrățișați,
 Intr'un leagăn alb culcați,
 Trista mamă i-a 'ngropat
 Lângă ea, lângă palat,
 La fereastra din grădină.
 Sub o tufă de sulcină.
 Iar din leagănul de flori
 Răsărit-a până 'n zori
 Doi brazi gemeni de o seamă,
 Gingași ca un dor de mamă,
 Ș'au crescut, crescut-au iară
 Dela zori și până 'n seară
 Pân'au dat să se loviască
 De fereastra 'mpărătească...

— „Frățioare, frățioare,
 „In lăuntru ce vezi oare?
 — „Văd pe mama !... Auzi frate,
 „Gemetele-i necurmăte?
 — „Măiculiță mea iubită,
 „Cât de-amar e rătăcită !
 — „Ochii-i sunt două izvoare
 „Tot de lacrimi arzătoare !
 — „Ah ! privește cum ne cată
 „Prin cea casă întristată !
 — „Cum ne chiamă, cum ne plânge !
 „Mânile cum și le frânge !
 — „Mamă, mamă, draga noastră,
 „Iată-ne ici la fereastră.
 „Vin' cu dulce sărutat
 „Și cu dulce desmerdat,
 „Că de mult, amar de noi,
 „Ne lipsești la amândoi !”
 Astfel brazii suspinau
 Ș'a lor crengi le clătinău
 Pe fereastră 'n sala mare...
 Mama Doamnă viu tresare,

Vine-aleargă, stă, nu crede,
 Vede brazii și nu-i vede,
 Șterge iute ochii săi :

— „Dragii mei, drăguții mei !
 „Voi sunteți ! inima-mi zice,
 „C'ați venit voi iar aice
 „Lâng'a mamei dulce sin
 „Sfâșiat de veșnic chin !
 „Scumpii mamei frumusei,
 „Copilași, iubiții mei !
 „Frig v'au fost în cel pământ,
 „Pedepsi-l-ar Domnul sfânt !
 „Ș'acum nu mai cată nime
 „De a voastră frăgezime,
 „Nici vă leagănă 'n cântări,
 „Nici v'adoarme 'n sărutări !”
 — „Taci, măicuță cu durere,
 „Că-ți aducem mângâere.
 „Nu jeli a noastră soartă,
 „Cerul blând de grije poartă
 „Și la morți, și la cei vii,
 „Și la flori, și la copii.
 „Seara primăverii caldă,
 „Cu dulci lacrimi ne scaldă,
 „Vântul ne adoarme-ușor
 „Cu suspin răcoritor,
 „Și steluța serii, mută,
 „Cu a ei raze ne sărută”.
 — „Ce vorbiți de primăvară
 „Și de stele, și de seară ?
 „Nu vedeți cumplitii nori
 „Cum sosesc fulgerători ?
 „N'auziți cum cerul tună
 „Și pământul cum răsună ?
 „Vântul suflă și vă 'ndoe,
 „Pe voi cade rece ploae....
 „Dragii mei, gingașii mei !
 „Cum să-i apăr eu pe ei ?”...

Biata mamă n'a sfârșit,
 Cerul brazii au trăsnit
 Și sub ochii săi pe loc
 I-au aprins în mare foc !
 La pământ brazii cădeau
 Cu lung geamăt ei ardeau
 Și spre Doamna ce-i videa
 Crengile și le 'ntindea.
 Biata mamă despletită,
 Spăimântată, rătăcită,
 Pe fereastră se pleca,
 Vrând în foc a s'arunca ;
 Dar de-odată ochii sei
 Au zărit două scânteii
 Printre flăcări strălucind,
 În văzduh ușor sărind,
 Către stele tot suind,
 Ș'amândouă printre ele
 Prefăcându-se în stele.
 Fața ei, l'acea privire,
 Străluci de fericire,
 Cum s'aprinde alba lună
 Dup'o aprigă furtună !
 Și cu grabă 'n veselie
 Eșind noaptea pe câmpie,
 Ea se duse aiurind,
 Tot pe sus la cer privind,
 Cum se duce neoprit
 Dorul cel nemărginit !

IV

„Inșiră-te mărgărite
 „Pe lungi fire aurite,
 „Ca duioasa mea poveste,
 „Că 'nainte mult mai este :

Pe cea vale de mohor,
Lâng'un limpede isvor,
Mama Doamnă stă culcată
Și cu dragoste tot cată
Când la cerul înstelat,
Unde dorul i-a sburat,
Când pe fața apei line,
Unde-a cerului lumine
Se prevăd, se oglindează
Și în taină scânteiază.
Biata mamă 'ncet suspină
Și cu-o floare de sulcină
Ea desmeardă 'ncetișor
Fața micului isvor.
Apoi stă, și tot privește
Apa când se limpezește,
Care stele mai întei
Au să iasă 'n fața ei !

Umbra nopții de pe vale
Se pătrunde de-a ei jale
Și ascultă în tăcere
Șoapta-i plină de durere.
Mama stelele descântă
Și plângând, tot astfel cântă :

„Câte stele sunt pe cer
„Până 'n ziuă toate pier,
„Numai două-s stătătoare
„Pân' la răsărit de soare,
„Și îngână dorul meu...
„Coborî-le-ar Dumnezeu !

„Stelișoare, blânde stele.
„Ochișori inimii mele !
„Pre pământ voi v'ați închis
„Și în ceruri v'ați deschis

„Să priviți la dorul meu...
„Coborî-v'ar Dumnezeu !

„Bine va fi vouă, bine,
„In cel rai cu vii lumine,
„Dar nici raiul e lin
„Ca al mamei dulce sin !
„Ah ! copii, la sinul meu
„Coborî v'ar Dumnezeu ! —

O ! minune ! sus, în cer
Două stele iată pier !
Și cu sborul de săgeată
Prin văzduh iată-le, iată
Că vin iute spre câmpie,
Lăsând urmă argintie,
Până' ce cad lângă isvor,
Intr'un lung, mănos ogor,
Și se fac din două stele
Două mărgăritărele...

Cine 'n lume, cine poate
Mărire să le înoate,
Codrii vechi să mi-i pătrunză
Ca să numere-a lor frunză ?
Cine poate-avea aflare
Câte valuri sunt pe mare,
Câte raze sunt în soare,
Cât parfum e într'o floare ?
Numai dorul mamei poate
Să pătrundă 'n lume toate,
Ca să afle mângâiere
La cumplita sa durere !

Astfel Doamna, ca 'ntr'un râu,
Intră 'n lanul cel de grâu,
Și tot cată ne 'ncetat
Stelele care-au picat.

Spic de spic ea îl culege,
 Grâu 'n palme îl alege
 Și-l sărută și-l desmiardă
 Copilașii să nu-și piardă !
 Zi de vară până 'n seară
 Ea din lan nu ese-afară.
 Spicuește, spicuește,
 De odihnă nici gândește !
 Iar când lanul s'a sfârșit.
 Iată, Doamne ! c'a găsit
 Intr'un spic frumos și mare
 Două mici mărgăritare !

Și de-atunci mama duioasă
 În răpirea-i drăgăstoasă
 Tot înșiră, visătoare,
 Prețioasele odoare
 Și la sânu-i tot le strânge,
 Apoi râde, apoi plânge.
 Le deșiră când și când
 Și le 'nșiră iar cântând :

„Inșiră-te mărgărite
 „Pe lungi fire aurite,
 „Precum lacrimile mele
 „Pe lungi raze dela stele !

„Inșiră-te mărgărite
 „Pe lungi fire aurite.
 „Ca și anii mei de jale
 „Pe-a durerii tristă cale !

„Inșiră-te mărgărite
 „Pe lungi fire aurite,
 „Pân' ce dorul bieteii mume
 „Va'nceta de-a plânge 'n lume !

ODE ȘI POEZII PATRIOTICE

DEȘTEPTAREA ROMÂNIEI

1 8 4 8

Voi ce stați în adormire, voi ce stați în nemișcare,
N'auziți prin somnul vostru acel glas triumfător,
Ce se'nalță pân' la ceruri din a lumii deșteptare.
Ca o lungă salutare
Cătr'un falnic viitor?

Nu simțiți inima voastră că tresare și se bate?
Nu simți în pieptul vostru un dor sfânt și românesc
La cel glas de înviere, la cel glas de libertate
Ce pătrunde și răsbate
Orice suflet omenesc?

Iată lumea se deșteaptă din adâncă-i letargie!
Ea pășeste cu pas mare cătr'un țel de mult dorit,
Ah! treziți-vă ca dânsa frații mei de Românie!
Toți sculați cu bărbăție,
Ziua vieții a sosit!

Libertatea'n fața lumii a aprins un mândru soare
Ș'acum neamurile toate către dânsul ațintesc,
Ca un cârd de vulturi ageri ce cu-aripi mântuitoare
Se cerc vesel ca să sboare
Către soarele ceresc!

Numai tu, popor Române, să zaci vecinic în orbire?
 Numai tu să fii nevrednic de-acest timp reformatör?
 Numai tu să nu iei parte la obșteasca înfrățire,
 La obșteasca fericire,
 La obștescul viitor?

Până când să creadă lumea, o, copii de Românie?
 C'ori ce dor de libertate a pierit, s'a stins în voi?
 Până când să ne tot plece cruda, oarba tiranie
 Și la caru-i de trufie
 Să ne'njuge ca pe boi!

Până când în țara noastră tot streinul să domniască?
 Nu sunteți sătui de rele, n'ați avut destui stăpâni?
 La arme, viteji, la arme, faceți lumea să privească
 Pe câmpia românească
 Cete mândre de Români!

Sculați frați de-acelaș nume, iată timpul de frăție!
 Peste Molda, peste Milcov, peste Prut, peste Carpați
 Aruncați brațele voastre cu-o puternică mândrie
 Și de-acum pe vecinicie
 Cu toți mâinile vă dați!

Hai copii de-acelaș sânge! hai cu toți într'o unire,
 Libertate-acum sau moarte să cătăm, să dobândim,
 Pas, Români, lumea ne vede. Pentru-a patriei iubire,
 Pentru-a mamei desrobire,
 Viața noastră să jertfim!

Fericit acel ce calcă tirania sub picioare!
 Care vede 'n a lui țară libertatea re'nviind,
 Fericit, măreț acela care sub un falnic soare
 Pentru Patria sa moare,
 Nemurire dobândind.

HORA UNIRII

1857

Hai să dăm mână cu mână,
 Cei cu inima română,
 Să 'nvărtim hora frăției
 Pe pământul României !

Iarba rea din holde piară !
 Piară dușmănia 'n țară !
 Intre noi să nu mai fie
 Decât flori și omenie !

Măi Muntene, măi vecine,
 Vină să te prinzi cu mine
 Și la viață cu unire,
 Și la moarte cu 'nfrățire !

Unde-i unul, nu'i putere
 La nevoi și la durere.
 Unde-s doi puterea crește
 Și dușmanul nu sporește.

Amândoi suntem de o mamă,
 De-o făptură și de-o seamă.
 Ca doi brazi într'o tulpină,
 Ca doi ochi într'o lumină.

Amândoi avem un nume,
 Amândoi o soartă 'n lume.
 Eu ți-s frate, tu-mi ești frate,
 In noi doi un suflet bate ;

Vin la Milcov cu grăbire
 Să-l secăm dintr'o sorbire,
 Ca să treacă drumul mare
 Peste-a noastre vechi hotare,

Și să vadă sfântul soare
 Intr'o zi de sărbătoare
 Pe câmpia românească !
 Hora noastră cea frățească !

BUCOVINA

Dulce Bucovină,
 Veselă grădină
 Cu pomi roditori
 Și mândri feciori !
 Cuib de păsărele
 Albe, sprintenele,
 Care'n ochii lor
 Au foc răpitori.

Tu ce ești o floare
 Căzută din soare
 Cu trei alte flori
 A tale surori !
 Ele către tine
 Privesc cu suspine,
 Și tu le zâmbești
 Cu zâmbiri cerești.

Dulce Bucovină,
 Vântul ce înclină
 Cu aripa lui
 Iarba câmpului,
 Naște prin șoptire
 Scumpa amintire
 De-un trecut frumos,
 Mare, glorios.

Fii în veci voioasă
 Pre cât ești frumoasă !
 Fie traiul tău
 După gândul meu !
 Ah ! cine te vede
 Chiar în raiu se crede.
 Cine-i trecător
 Te plânge cu dor !

1856

PĂSTORII ȘI PLUGARI

I

Priviți pe cele dealuri înalte, înverzite,
 Pe-acele largi poene cu flori acoperite,
 Priviți, străini de lume, păstorii cei Români
 Aproape de-a lor turme, păzite de-ai lor câini,
 Trăind o viață lină în tainica natură,
 Cu buciumul în mână, cu fluerul la gură.

Cereasca limpezime, precum într'un izvor,
 Alin se oglindește în sufletele lor...
 Voi toți cari de dâșii ați răs fără mustrare,
 Jos capul, o ! nemernici, loviți de admirare.
 Un paloș de izbândă există 'n orice fer,
 În tot păstorul astăzi există-un scutier !

II

Priviți pe cea câmpie frumoasă roditoare,
 Plugarii, muncitorii lucrând în foc de soare,
 Pe fața lor cea blândă, pe ochii lor cei vii
 Adie boarea dulce din verzile câmpii.
 Sub mâna lor e sapa, hârlețul, coasa, plugul ;
 Alături cu dâșii stau boii purtând jugul.
 Și tot ce-i înconjoară, deal, luncă, șes, izvor,
 E pacinic ca blândețea din sufletele lor.

Voi toți, care de dâșii ați răs fără căință,
 Jos fruntea, o ! nemernici, căzuți în umilință.
 O spad'a răzbunării există 'n orice lanț.
 În tot Românul astăzi există'un Dorobanț !

Mircești Noembrie 1877.

POEZII POSTUME

CÂNTECUL LUI NOE JUNIOR

Frunză verde de scumpie ;
M'am născut sub crengi de nuc,
Între doi butuci de vie
Și'n cântarea unui cuc.
Mana ce'mi căzu pe gură,
Când în lume m'am trezit,
Fost-a dulcea picătură
Din un strugur aurit.

Frunză verde de cicoare ;
Cât am fost printre copii,
Mă'ngânai voios la soare
Cu voioase ciocârlii :
După ce-am mai prins la zile,
Începui de-a alerga
După sprintene copile
Și cu ele-a mă'ngâna.

Frunză verde de sulcină ;
Multe-am prins din ele'n sbor,
Dar n'au fost din a mea vină,
Ci mai mult din vina lor.
Căci gurița lor nu tace,
Și-ochii lor cei plini de foc
Zic : „Sezi bine, nu-mi da pace !
,Fugi, încolo, stai pe loc”.

Frunză verde de fetică;
 Nalt crescut-am cât un plop,
 Fără grijă, fără frică
 De cutremur și potop.
 Eu nu știu de sunt pe lume
 Alte lacrimi care curg,
 Decât cele ce fac spume
 Și din struguri dulci se scurg.

Frunză verde de scumpie;
 Dee Domnul ca să mor
 Intre doi butuci de vie
 Sub un soare zimbitor:
 Trei mierluște 'n patrafire
 Să cetească-al meu prohod
 Și să-mi dee 'mpărtășire
 Dintr'al viei dulce rod.

Sinaia 1882

SOARELE

Fragment

O! soare! veselie, viață, 'ntinerire!
 A lunilor podoabă, a cerului zâmbire,
 Destinător maestru de glasuri cântătoare,
 Deschizător feeric de aripi sburătoare,
 Alungător de visuri, de griji, de gânduri rele,
 Absorbitor de umbre, culegător de stele,
 Ochi splendid, care'n tine oglinzi întreaga lume!
 Ador a ta lumină, mă'nchin la al tău nume.
 Și simt că făr' de tine tot anul în orbire
 Lipsit ar fi de zile, lipsit de fericire!

.....

